

Bijlage 1 Normenkader hulp bij het huishouden

De ondersteuning in verband met 'Hulp bij het Huishouden 1' (Hbh1) kan bestaan uit de volgende activiteiten:

- lichte en zware schoonmaakwerkzaamheden;
- verzorging kleding en linnengoed;
- boodschappen doen voor dagelijks leven;
- maaltijdverzorging;
- signalering.

De ondersteuning in verband met 'Hulp bij het Huishouden 2' (Hbh2) kan bestaan uit de volgende activiteiten:

- lichte en zware schoonmaakwerkzaamheden;
- verzorging kleding en linnengoed;
- boodschappen doen voor dagelijks leven;
- maaltijdverzorging;
- dagelijkse organisatie van het huishouden;
- gebruikelijke zelfverzorging voor inwonende kinderen;
- helpen met maaltijdbereiding;
- instructie, advies en voorlichting gericht op het huishouden;
- opvang en/of verzorging van kinderen/volwassen huisgenoten;
- signalering.

Bepaling van de mate van hulp bij het huishouden

Is er geen sprake van gebruikelijke hulp, dan dient de omvang van de hulp bij het huishouden te worden vastgesteld. Hiervoor moet bepaald worden welke activiteiten de hulpvrager zelf niet kan uitvoeren en welke normtijden hiervoor gelden. Er is, in navolging van de AWBZ, gekozen voor normtijden om een uitgangspunt te hebben voor de omvang van de verschillende taken die in het huishoudelijk werk verricht moeten worden. De normtijden zijn verderop in dit normenkader uitgewerkt.

Voor het bepalen van de omvang van de hulp bij het huishouden wordt de ordening gehanteerd zoals vastgelegd in de International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF) gebruikt. Het doel van ICF is een ordening aan te brengen in het taalgebruik rond de beschrijving van iemands functioneren. Deze ordening maakt het mogelijk om systematisch gegevens te verzamelen over de gezondheidstoestand van mensen en de gevolgen daarvan voor het dagelijks leven. Het normenkader is mede gebaseerd op het begrippenkader van de ICF.

Kinderverzorging en –opvang bij gehandicapte of zieke ouder

Valt de ene ouder uit, dan neemt de andere ouder de zorg voor de kinderen over. Zo nodig met behulp van (buitenschoolse) opvang of door het opnemen van zorgverlof. Heeft iemand alle mogelijkheden benut en krijgt hij/zij het nog niet rond? Dan kan tijdelijk een indicatie worden afgegeven voor hulp bij het huishouden. De indicatie is dan bedoeld om het gezin korte tijd te ontlasten en op zoek te gaan naar een alternatief.

Een ziek of gehandicapt gezinslid kan een grote belasting betekenen voor een gezin. Het risico op overbelasting van een gezonde verzorgende ouder is aanwezig; dit kan leiden tot een indicatie voor hulp bij het huishouden ter ontlasting.

Ouderlijke zorgplicht bij echtscheiding

Bij echtscheiding vervalt de gebruikelijke hulp voor het huishouden van de voormalige partner en de onderlinge persoonlijke verzorging van partners. De zorgplicht voor de kinderen verdwijnt niet. Als de verzorgende ouder, waar de kinderen hun hoofdverblijf hebben, uitvalt moet onderzoek gedaan worden naar de mogelijkheid van opvang van de kinderen bij de andere ouder. Hierbij wordt onder meer gekeken naar de door de rechtbank vastgelegde afspraken tussen de ex-echtgenoten. Voor de perioden dat de kinderen bij de verzorgende ouder zijn kan er een indicatie voor opvang zijn, als er geen gebruik kan worden gemaakt van voorliggende voorzieningen. Als de zorgplicht door de niet-verzorgende ouder niet wordt nagekomen, wordt de situatie beschouwd als een eenoudergezin.

Hulp bij het huishouden in relatie tot begeleid wonen

Hulp bij het huishouden in het RIBW (Regionale Instelling Beschermende Woonvormen) en gezinsvervangend tehuis (GVT): voor het ondersteunen van een cliënt in het uitvoeren van huishoudelijke taken zal vooral begeleiding worden geïndiceerd (AWBZ-functie). Indien overname van taken aan de orde is, is hulp bij het huishouden geïndiceerd.

Hulp bij het huishouden in terminale situaties

Als een cliënt een zeer korte levensverwachting (korter dan drie maanden) heeft kan afgeweken worden van de normering gebruikelijke hulp. Het overnemen van huishoudelijke taken indien een persoon terminaal is, kan er voor zorgen dat de gezinsleden minder belast worden.

Hulp bij het huishouden boven de vijfenzeventig jaar

Wanneer in redelijkheid niet (meer) kan worden gesteld dat een nieuwe taak als het huishouden nog is te trainen of aan te leren, zoals soms het geval is bij ouderen, kan hulp voor de zware huishoudelijke taken worden geïndiceerd. Indien de cliënt wel tot leren in staat is, wordt slechts een kortdurende indicatie gesteld voor het aanleren van de huishoudelijke activiteiten. Het betreft dan instructie.

Extra hulp bij het huishouden bij cliënten met huisstofmijtallergie

Een vraag naar hulp bij het huishouden is pas aan de orde wanneer sanering van de woning heeft plaatsgevonden. Voor het stofvrij houden van de woning kan twee uur meer worden geïndiceerd dan in een situatie waar huisstofmijtallergie niet aan de orde is.

Revalideren

Het is van belang om te bekijken of er bij een cliënt die hulp bij het huishouden aanvraagt nog sprake is van herstel. Bij de behandelend arts kan worden geïnformeerd of het verstrekken van voorzieningen verstandig is tijdens een nog lopend behandeltraject. Wanneer de aandoening die de oorzaak vormt voor de beperkingen in het uitvoeren van huishoudelijke werkzaamheden volgens een arts nog behandelmogelijkheden biedt, dan kan in de regel geen hulp bij het huishouden alleen worden geïndiceerd. In dat geval kan hulp bij het huishouden namelijk de revalidatie tegenwerken. Wel kan hulp bij het huishouden naast een te volgen behandeling worden geïndiceerd. Dan is uiteraard afstemming met de behandelaar nodig. Zo'n indicatie heeft dan in principe een korte geldigheidsduur, afgeleid van de duur van het behandel- of revalidatietraject.

Technische hulpmiddelen

Wanneer er hulpmiddelen zijn die iemand voldoende helpen om zichzelf te kunnen redden, dan komt hij niet in aanmerking voor hulp bij het huishouden. Hierbij kan worden gedacht aan een afwasmachine of een droogtrommel. Zo nodig kan de cliënt gewezen worden op de mogelijkheid van de eerstelijns ergotherapie voor het leren omgaan met hulpmiddelen/het reorganiseren van het huishouden.

Vervuild huishouden

Het betreft hier een vrijwillig traject. Er moet sprake zijn van medewerking van de klant.

Het doel van dit traject is:

- vervuiling opheffen, woonruimte weer bewoonbaar maken, ongedierte verwijderen en het aantal huisdieren tot een acceptabel aantal terugbrengen;
- de woonomstandigheden zijn weer veilig;
- er is hulp/controler om te voorkomen dat er recidive optreedt.

Uitgangspunt hierbij is dat de vervuiler betaalt. Er zal per situatie worden bekeken in hoeverre de woning kan worden schoongemaakt door een aanbieder hulp bij het huishouden of dat inschakeling van een schoonmaakbedrijf noodzakelijk is.

Werkwijze

1. De melding van het vervuild huishouden komt binnen bij Vangnet en Advies.
2. Vangnet en Advies neemt contact op met het Wmo-loket van de gemeente voor het maken van een afspraak voor het bezoeken van de woning.
3. Na bezoek aan de woning bepalen de medewerker van Vangnet en Advies en de Wmo-consulent met elkaar of de woning moet worden schoongemaakt en op welke wijze dat moet gebeuren. Er zijn twee mogelijkheden: inschakeling van een schoonmaakbedrijf en inschakeling van een aanbieder hulp bij het huishouden.

Inschakeling schoonmaakbedrijf

Een schoonmaakbedrijf wordt ingeschakeld als er sprake is van ongedierte, naalden en natte vervuiling (urine, ontlasting, etensresten).

Wanneer wordt gekozen voor het inschakelen van een schoonmaakbedrijf, geeft Vangnet en Advies opdracht aan het schoonmaakbedrijf. Vangnet en Advies beoordeelt of de kosten op de klant kunnen worden verhaald. Zo ja, dan treft Vangnet en Advies een betalingsregeling met de klant. Zo nee, dan brengt Vangnet en Advies de klant in bij het Noodteam Beverwijk en dient Vangnet en Advies de rekening in bij de gemeente. De gemeente zet hulp bij het huishouden in, categorie Hbh2. Voor de eerste acht weken worden zes uur extra uren Hbh2 ingezet. Daarna wordt de situatie opnieuw bekeken.

Inschakeling thuiszorg

Wanneer wordt gekozen voor inschakeling van een aanbieder hulp bij het huishouden, geeft de gemeente opdracht voor de inzet van hulp bij het huishouden, categorie Hbh2. Voor de eerste acht weken worden zes uur extra Hhb ingezet. Daarna wordt de situatie opnieuw bekeken.

Normen

Naast de indeling in huishoudelijke activiteiten, is er ook een standaard indeling gemaakt van de hoeveelheid tijd die hulp bij het huishouden kost (tijdnormering). De tijdnormering is een inschatting, met goede redenen kan hiervan afgeweken worden. De normtijden zoals die hier worden gepresenteerd zijn afgeleid van de indicatiepraktijk van het Centrum indicatiestelling zorg (CIZ).

Uitgangspunten bij de verschillende normen zijn type/grootte woning en de omvang van de leefeenheid.

Norm A: eenpersoonshuishouden, tweekamerwoning/gelijkvloers (woonkamer en één slaapkamer).

Norm B: eenpersoonshuishouden, meer-kamerwoning (woonkamer en minimaal twee slaapkamers) of tweekamerwoning (woonkamer en slaapkamer) niet gelijkvloers.

Norm C: meerpersoonshuishouden (waarbij grootte van de woning niet van belang is).

<i>Functie</i>	<i>A</i>	<i>B</i>	<i>C</i>
Boodschappen	60	60	60
Broodmaaltijden bereiden	15*	15*	15*
Warme maaltijden bereiden	30*	30*	30*
Licht poetswerk	60	60	90
Huis schoonmaken	90	180	180
Kleding/linnengoed wassen	60	60	90
Huishoudelijke spullen in orde houden	30	30	30
Opvang en verzorging van kinderen			***
Dagelijkse organisatie van het huishouden	30	30	30
Psychosociale begeleiding incl. observeren	30	30	30
Advies, instructie en voorlichting	30**	30**	30**

* minuten per maaltijd.

** maximaal 3 keer per week, maximaal 6 tot 12 weken.

*** afhankelijk van het aantal benodigde zorgmomenten en aantal kinderen (max. 40 uur per week).

Boodschappen voor het dagelijkse leven doen

Totaal één maal per week 60 minuten per week
 Boodschappenlijst samenstellen
 Boodschappen inkopen en opslaan, wekelijks

Factoren meer/minder hulp:

- als gezin meer dan vier personen omvat, dan 2x norm per week.
- aanwezigheid kinderen jonger dan twaalf jaar, dan 2x norm per week.
- wanneer afstand tot winkels groot is (afhankelijk van de afstand, maximaal 30 minuten extra).

Speciale boodschappen die beperkt te koop zijn, waarvoor extra gereisd moet worden of boodschappen die verspreid over meerdere winkels moet worden gehaald vallen niet binnen de normtijd. Denk hierbij aan speciale dieetproducten.

Hierbij geldt dat alleen medisch noodzakelijke afwijkingen met extra tijd gehonoreerd kunnen worden.

Maaltijdverzorging broodmaaltijd

Totaal warm 30 minuten per keer
 Totaal brood 15 minuten per keer

broodmaaltijd klaarzetten
 tafel dekken en afruimen
 koffie/thee zetten
 afwassen (machine of handmatig)
 eten bereiden - voorbereiden
 - koken
 opslaan en beheer levensmiddelenvoorraad
 afwassen en opruimen

Factoren meer/minder hulp

- Aanwezigheid kinderen < 12 jaar: + 20 minuten per keer.

Licht poetswerk in huis: kamers opruimen

Totaal		60-90 min. per week
Activiteiten	afwassen, als geen maaltijdvoorbereiding is geïndiceerd	
	handmatig	15-30 min. per keer
	machine in- en uitruimen	10 min. per keer
	Hand en spandiensten	
	Opruimen:	
	Totaal dagelijkse beurt interieur is afhankelijk van de grootte van de woning en de specifieke kenmerken van het gezin	15-40 min. per keer
	stof afnemen/ragen	
	bedden opmaken	

Factoren meer/minder hulp

- Psychogeriatrische problematiek/communicatieproblemen.
- Aantal kinderen onder de twaalf.
- Huisdieren: bij allergie: eerst sanering.
- Allergie voor huisstofmijt, COPD (een verzamelnaam voor chronische bronchitis en longemfyseem, longziekten die vaak tegelijkertijd voorkomen): in gesaneerde woning.
- Ernstige beperkingen in gebruik van armen en handen.
- Alleen de kamers die in gebruik zijn, worden schoongehouden:
 - voor een gezin zonder kinderen: maximaal 20 min. per keer
 - voor een gezin met kinderen < 12: maximaal 30 min. per keer

Frequentie: In principe max. drie maal per week 20-30 min. per keer

Huishoudelijke werkzaamheden: stofzuigen, wc/badkamer schoonmaken

Totaal		1 persoonshuishouden
Zwaar huishoudelijk werk: de omvang van de benodigde ondersteuning is meer afhankelijk van de grootte en inrichting van de woning dan van de aanwezigheid van een extra persoon.		of max. 2 kamers: 3 uur in de 14 dagen, meer-persoonshuishouden of min. 3 kamers: 3 uur per week
	stofzuigen	
	schrobben dweilen soppen: sanitair en keuken	
	bedden opmaken/verschoneren	
	opruimen huishoudelijk afval	

Factoren meer/minder hulp

zie ook onder Licht poetswerk in huis: kamers opruimen.

In grote woningen met hoge bezettingsgraad, vervuilingsgraad, COPD-problematiek of aanwezigheid van jonge kinderen is twee uur extra per week reëel.

Frequentie: Met de genoemde verrichtingen worden de wekelijkse activiteiten bedoeld.

Verzorging kleding/linnengoed

Totaal

1 pers. 60 min. p/wk

2 pers. 90 min. p/wk

kleding en linnengoed sorteren en wassen in wasmachine
centrifugeren, ophangen, afhaken,
was drogen in droogmachine
vouwen, strijken, opbergen
ophangen/afhaken wasgoed

Factoren meer/minder werk

Aantal kinderen < 16 jaar + 30 minuten per kind per week

Bedlegerige patiënten + 30 minuten per week

Extra bewassing i.v.m. overmatige transpiratie, incontinentie, speekselverlies enz. + 30 minuten per week.

Frequentie: eenmaal per week, huishoudens met kleine kinderen maximaal 3x per week.

Huishoudelijke spullen in orde houden

Totaal

30 min. p/week

Schoonhouden huishoudelijke apparatuur, bijv. ontkalken
koffiezetapparaat of douchekop, leegmaken pluizenfilter
droger, schoonmaken magnetron of koelkast

Opvang en/of verzorging van kinderen/volwassen huisgenoten

(anderen helpen met verzorging) en anderen helpen bij het bereiden van maaltijden

De ouder is tijdelijk niet in staat om de ouderrol op zich te nemen.

Totaal

tot max. van 40 uur aanvullend op eigen
mogelijkheden

wassen en aankleden
hulp bij eten en/of drinken
maaltijd voorbereiden
sfeer scheppen, spelen
opvoedingsactiviteiten

Factoren meer/minder werk

- Aantal kinderen -/+.
- leeftijd kinderen -/+.
- gezondheidssituatie/functioneren kinderen/huisgenoten
- aanwezigheid gedragsproblematiek +.
- samenvallende activiteiten - (activiteiten die gelijk kunnen worden uitgevoerd).

In te zetten uren: afhankelijk van de situatie, wanneer kinderen < 6 jaar gecombineerd met huishoudelijke activiteiten tot een maximum omvang van 40 uur per week.

Dagelijkse organisatie van het huishouden

Totaal

30 min. per week

administratieve werkzaamheden t.b.v. klant (alleen in combinatie met andere huishoudelijke activiteiten)
organisatie huishoudelijke activiteiten
plannen en beheren van middelen m.b.t. het huishouden

Factoren meer/minder werk:

- Communicatieproblemen
- aantal huisgenoten, vooral kinderen < 16
- (psychosociale) problematiek bij meerdere gezinsleden

Frequentie

1 x per week

Psychosociale begeleiding, tevens observeren

Let op: grens met Begeleiding. Stem dit goed af, zodat duidelijk is wanneer nog sprake is van hulp bij het huishouden en wanneer van Begeleiding.

Totaal

In combinatie met activiteiten onder 1 en 2
Formuleren doelen/bijstellen doelen met betrekking tot het huishouden
Helpen handhaven/verkrijgen/herkrijgen structuur in het huishouden
Helpen handhaven vergroten van zelfredzaamheid m.b.t. budget
Begeleiden ouders bij opvoeding kinderen (eerst mate gebruikelijke hulp bepalen, vervolgens overlap Begeleiding en jeugdzorg)
Begeleiden kinderen (eerst mate gebruikelijke hulp bepalen, vervolgens overlap Begeleiding en jeugdzorg)

30 min. per week

Advies, instructie, voorlichting, gericht op het huishouden

Totaal

30 min per keer

Instructie omgaan met hulpmiddelen
Instructie licht huishoudelijk werk
Instructie textielverzorging
- boodschappen doen
- koken

Factoren meer/minder werk:

Communicatieproblemen +.

Frequentie

3 x per week maximaal zes weken